

DALMINE PROTI KOMISIJI
SODBA SODIŠČA (prvi senat)
z dne 25. januarja 2007*

Kazalo

I	– Sporna odločba	I - 905
A	– Omejevalni sporazum	I - 905
B	– Trajanje omejevalnega sporazuma	I - 908
C	– Globe	I - 909
D	– Izrek sporne odločbe	I - 910
II	– Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba	I - 912
III	– Postopek pred Sodiščem	I - 913
IV	– Pritožba	I - 914
A	– Prvi pritožbeni razlog: nezakonitost vprašanj, ki jih je med preiskavo postavila Komisija	I - 915
1.	Trditve strank	I - 915
2.	Presoja Sodišča	I - 916
B	– Drugi pritožbeni razlog: nedopustnost določenih dokazov	I - 917
1.	Dokument „Delitveni ključ“	I - 917
a)	Trditve strank	I - 917
b)	Presoja Sodišča	I - 918
2.	Zapisniki zaslišanj nekdanjih vodij družbe Dalmine	I - 921
a)	Trditve strank	I - 921
b)	Presoja Sodišča	I - 922

* Jezik postopka: italijanščina.

C – Tretji pritožbeni razlog: navedba razlogov, ki niso povezani z očitki, sporočeni pritožnici, v sporni odločbi	I - 924
1. Trditve strank	I - 924
2. Presoja Sodišča	I - 925
D – Četrty pritožbeni razlog: izkrivljenje dejstev in pomanjkljiva obrazložitev kršitve iz člena 1 sporne odločbe	I - 926
1. Trditve strank	I - 926
2. Presoja Sodišča	I - 927
E – Peti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava, izkrivljenje dokazov in pomanjkljiva obrazložitev v zvezi z učinki kršitve na trgovino med državami članicami	I - 930
1. Trditve strank	I - 930
2. Presoja Sodišča	I - 931
F – Šesti pritožbeni razlog: zloraba pooblastila, napačna uporaba prava in izkrivljenje dejstev v zvezi s kršitvijo iz člena 2 sporne odločbe	I - 932
1. Trditve strank	I - 932
2. Presoja Sodišča	I - 934
G – Sedmi pritožbeni razlog: zloraba pooblastila, napačna uporaba prava in izkrivljenje dejstev v zvezi z učinki kršitve iz člena 2 sporne odločbe	I - 936
1. Trditve strank	I - 936
2. Presoja Sodišča	I - 937
H – Osmi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in izkrivljenje dejstev v zvezi z gospodarskim kontekstom pogodbe o dobavi, sklenjene med družbama Dalmine in Corus	I - 939
1. Trditve strank	I - 939
2. Presoja Sodišča	I - 940

DALMINE PROTI KOMISIJI

I – Deveti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in pomanjkljiva obrazložitev teže kršitve	I - 941
1. Trditve strank	I - 941
2. Presoja Sodišča	I - 943
J – Deseti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in pomanjkljiva obrazložitev v zvezi s trajanjem kršitve in olajševalnimi okoliščinami	I - 952
1. Trditve strank	I - 952
2. Presoja Sodišča	I - 953
V – Stroški	I - 957

V zadevi C-407/04 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 24. septembra 2004,

Dalmine SpA s sedežem v Dalmine (Italija), ki jo zastopajo A. Sinagra, M. Siragusa in F. Moretti, odvetniki,

pritožnica,

I - 903

druga stranka v postopku je

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata A. Whelan in F. Amato, zastopnika,
z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, K. Lenaerts, E. Juhász, K. Schiemann in M. Ilešič
(poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: L. A. Geelhoed,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. decembra 2005,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 12. septembra 2006

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Družba Dalmine SpA (v nadaljevanju: Dalmine ali pritožnica) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 8. julija 2004 v zadevi Dalmine proti Komisiji (T-50/00, ZOdl., str. II-2395; v nadaljevanju: izpodbijana sodba) v delu, v katerem je zavrnilo njeno tožbo, ki jo je vložila zoper Odločbo Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi) (UL 2003, L 140, str. 1, v nadaljevanju: sporna odločba).

I – Sporna odločba

A – Omejevalni sporazum

- 2 Komisija Evropskih skupnosti je sporno odločbo naslovila na osem podjetij proizvajalcev brezšivnih jeklenih cevi. Med temi podjetji so štiri evropske družbe (v nadaljevanju: proizvajalke iz Skupnosti): Mannesmannröhren-Werke AG (v nadaljevanju: Mannesmann), Vallourec SA (v nadaljevanju: Vallourec), Corus UK Ltd (nekdanja British Steel Ltd, v nadaljevanju: Corus) in Dalmine. Preostale štiri naslovnice navedene odločbe so japonske družbe (v nadaljevanju: japonske proizvajalke): NKK Corp., Nippon Steel Corp., Kawasaki Steel Corp. in Sumitomo Metal Industries Ltd (v nadaljevanju: Sumitomo).

- 3 Brezšivne jeklene cevi se uporabljajo v naftni in plinski industriji ter so zajete v dve veliki skupini proizvodov.
- 4 V prvo skupino sodijo cevi za sondiranje, ki se običajno imenujejo „Oil Country Tubular Goods“ ali „OCTG“. Te cevi se lahko prodajajo brez navojev („gladke cevi“) ali z navoji. Vrezovanje navojev je postopek, ki omogoča spojitev cevi OCTG. Lahko se izvaja po standardih, ki jih je izdal American Petroleum Institute (API); cevi z navoji, ki so izdelane po tej metodi, se imenujejo cevi OCTG standard; ali izdelane po posebnih, običajno patentiranih tehnikah. Pri drugi metodi gre za navoje ali v tem primeru za „joints“ „prve kakovosti“ ali „premium“, cevi z navoji, ki so izdelani po tej metodi, se imenujejo „cevi OCTG premium“.
- 5 V drugo skupino sodijo cevi za transport nafte in plina („line pipe“), med katerimi so cevi, ki so izdelane po standardiziranih merilih, in cevi, ki so izdelane po meri za izvedbo posebnih projektov (v nadaljevanju: transportne cevi „projekt“).
- 6 Komisija Evropskih skupnosti se je novembra 1994 odločila izvesti preiskavo o obstoju protikonkurenčnih ravnanj pri teh proizvodih. Decembra istega leta je opravila preiskave pri več podjetjih. Med septembrom 1996 in decembrom 1997 je Komisija pri družbah Vallourec, Dalmine in Mannesmann opravila dodatne preiskave. Med preiskavo pri družbi Vallourec 17. septembra 1996 je predsednik družbe Vallourec Oil & Gas g. Verluca podal določene izjave (v nadaljevanju: izjave g. Verluce). Med preiskavo pri družbi Mannesmann aprila 1997 je tudi direktor tega podjetja, g. Becher, podal izjave (v nadaljevanju: izjave g. Becherja).

- 7 Komisija je na podlagi člena 11 Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve uredbe o izvajanju členov [81] in [82] Pogodbe (UL 1962, 13, str. 204), zahteve za informacije naslovila tudi na nekatera podjetja. Ker je družba Dalmine zavrnila predložitev nekaterih zahtevanih informacij, je Komisija nanjo naslovila odločbo z dne 6. oktobra 1997 v zvezi s postopkom na podlagi člena 11(5) Uredbe št. 17 (v nadaljevanju: odločba z dne 6. oktobra 1997). Družba Dalmine je zoper to odločbo vložila ničnostno tožbo, ki je bila s sklepom Sodišča prve stopnje z dne 24. junija 1998 v zadevi Dalmine proti Komisiji (T-596/97, Recueil, str. II-2383) razglašena za očitno nedopustno.

- 8 Upoštevajoč izjave g. Verluce in g. Becherja ter drugih dokazov je Komisija v sporni odločbi ugotovila, da je osem družb naslovnice le-te sklenilo sporazum, katerega cilj je bil med drugim vzajemno spoštovanje njihovih domačih trgov. V skladu s sporazumom je bilo vsaki družbi prepovedano prodajati cevi OCTG standard in transportne cevi „projekt“ na domačem trgu katere od drugih udeleženk sporazuma.

- 9 Sporazum naj bi bil sklenjen na sestankih med proizvajalkami iz Skupnosti in japonskimi proizvajalkami, ki so bili znani pod imenom „Evropsko-japonski klub“.

- 10 Načelo spoštovanja domačih trgov je bilo opisano z izrazom „Temeljna pravila“ („Fundamentals“). Komisija je poudarila, da so Temeljna pravila dejansko spoštovale in da je imel zadevni sporazum zato protikonkurenčne učinke na skupnem trgu.

- 11 Sporazum kot celota naj bi vseboval tri sklope, od katerih so prvi sklop zgoraj omenjena Temeljna pravila o spoštovanju domačih trgov, ki pomenijo kršitev iz člena 1

sporne odločbe, drugi sklop so določitev cen za razpisne postopke in najnižje cene za „posebne trge“ („special markets“), tretji sklop pa je razdelitev preostalih svetovnih trgov, brez Kanade in Združenih držav Amerike, po delitvenih ključih („sharing keys“).

- 12 Komisija se je glede obstoja Temeljnih pravil oprla na vrsto listinskih indecev, ki so naštetih v točkah od 62 do 67 obrazložitve sporne odločbe, in na preglednico iz njene točke 68. Iz te preglednice naj bi izhajalo, da je bil delež domače proizvajalke pri dobavi, ki so jo opravile naslovnice sporne odločbe na japonskem in domačem trgu vsake izmed štirih proizvajalk iz Skupnosti, zelo visok. Komisija iz navedenega sklepa, da so udeleženke sporazuma na splošno zares spoštovale domače trge.

- 13 Članice Evropsko-japonskega kluba naj bi se 5. novembra 1993 sestale v Tokiu, da bi s proizvajalkami iz Latinske Amerike dosegle nov sporazum o razdelitvi trgov. Vsebina sporazuma, sprejetega ob tej priložnosti, naj bi se izražala v dokumentu, ki ga je informator, ki ni bil udeleženec tega postopka, 12. novembra 1997 predložil Komisiji, ki med drugim vsebuje „delitveni ključ“ (v nadaljevanju: dokument „Delitveni ključ“).

B – Trajanje omejevalnega sporazuma

- 14 Evropsko-japonski klub naj bi se sestajal od leta 1977 približno dvakrat na leto vse do leta 1994.

- 15 Komisija je vseeno ugotovila, da je kot začetek omejevalnega sporazuma pri določanju zneska glob treba upoštevati leto 1990, ker sta med letoma 1977 in 1990 Evropska skupnost in Japonska sklenili sporazume o prostovoljnem omejevanju izvoza. Po mnenju Komisije je kršitev prenehala v letu 1995.

C – Globe

- 16 Za določitev zneska glob je Komisija kršitev opredelila kot zelo resno, ker je bil namen sporazuma spoštovanje domačih trgov in je s tem prizadel pravilno delovanje notranjega trga. Vendar je poudarila, da je prodaja brezšivnih jeklenih cevi družb naslovnih sporne odločbe v štirih obravnavanih državah članicah znašala samo približno 73 milijonov EUR letno.
- 17 Glede na te dejavnike je Komisija na podlagi teže kršitve znesek globe določila na 10 milijonov EUR za vsako od osmih družb. Ker so vse družbe velike, je Komisija menila, da ni treba določiti različnih zneskov glob.
- 18 Ker je Komisija menila, da je bila kršitev srednjetraina, je pri določitvi osnovnega zneska globe, naložene vsaki zadevni družbi, za vsako leto sodelovanja pri kršitvi za 10 % povečala znesek globe, določen glede na težo kršitve. Vendar je Komisija ob upoštevanju dolgotrajnega kriznega položaja v sektorju jeklenih cevi in dejstva, da se je položaj v tem sektorju po letu 1991 poslabšal, na podlagi olajševalnih okoliščin navedene osnovne zneske zmanjšala za 10 %.

- 19 Končno je Komisija znesek globe, ki jo je naložila družbi Vallourec, zmanjšala za 40 %, znesek globe, ki jo je naložila družbi Dalmine, pa za 20 % na podlagi oddelka D(2) Obvestila Komisije o nenalaganju glob ali zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL 1996, C 207, str. 4, v nadaljevanju: obvestilo o ugodni obravnavi), da bi upoštevala dejstvo, da sta ti družbi med upravnim postopkom sodelovali s Komisijo.
- 20 Komisija je v členu 2 sporne odločbe navedla, da pogodbe, ki so bile med proizvajalkami iz Skupnosti sklenjene v zvezi s prodajo gladkih cevi na trgu Združenega kraljestva, pomenijo kršitveno ravnanje. Vendar ni naložila dodatne globe za to kršitev, ker navedene pogodbe pomenijo le sredstvo za izvedbo načela spoštovanja domačih trgov, o katerem so se dogovorili v okviru Evropsko-japonskega kluba.

D – Izrek sporne odločbe

- 21 V členu 1(1) sporne odločbe je navedeno, da je osem družb naslovnic le-te „kršilo določbe člena 81(1) Pogodbe ES s tem, da so sodelovale [...] pri sporazumu, ki je med drugim določal spoštovanje njihovega posameznega domačega trga cevi OCTG [...] standard in brezšivnih [transportnih cevi ‚projekt‘]“.
- 22 V členu 1(2) te odločbe je navedeno, da je pri družbah Mannesmann, Vallourec, Dalmine, Sumitomo, Nippon Steel Corp., Kawasaki Steel Corp. in NKK Corp. kršitev trajala od leta 1990 do leta 1995. Za družbo Corus pa je navedeno, da je kršitev trajala od leta 1990 do februarja 1994.

23 Preostali upoštevni členi izreka sporne odločbe določajo:

„Člen 2

1. Družbe [Mannesmann], Vallourec [...], [Corus] in Dalmine [...] so kršile določbe člena 81(1) Pogodbe ES s tem, da so v okviru kršitve iz člena 1 sklepale pogodbe, ki so povzročile razdelitev dobav gladkih cevi OCTG družbi [Corus] (Vallourec [...]) od leta 1994).

2. Kršitev družbe [Corus] je trajala od 24. julija 1991 do februarja 1994. Kršitev družbe Vallourec [...] je trajala od 24. julija 1991 do 30. marca 1999. Kršitev družbe Dalmine [...] je trajala od 4. decembra 1991 do 30. marca 1999. Kršitev družbe [Mannesmann] je trajala od 9. avgusta 1993 do 24. aprila 1997.

[...]

Člen 4

Zaradi kršitve, navedene v členu 1, so bile družbam, ki so našteje v tem členu, naložene naslednje globe:

1. [Mannesmann] 13.500.000 EUR

2. Vallourec [...] 8.100.000 EUR
3. [Corus] 12.600.000 EUR
4. Dalmine [...] 10.800.000 EUR
5. Sumitomo [...] 13.500.000 EUR
6. Nippon Steel [...] 13.500.000 EUR
7. Kawasaki Steel [...] 13.500.000 EUR
8. NKK [...] 13.500.000 EUR“.

II – Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

²⁴ V sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje je sedem od osmih družb, ki so bile sankcionirane s sporno odločbo, med njimi družba Dalmine, vložilo tožbe, s katerimi so vse predlagale razglasitev popolne ali delne ničnosti te odločbe, in podredno razveljavitev globe, ki jim je bila naložena, ali znižanje njenega zneska.

25 Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo:

- razglasilo ničnost člena 1(2) sporne odločbe v delu, v katerem je ugotovljeno, da je kršitev, ki se družbi Dalmine očita s to določbo, obstajala pred 1. januarjem 1991;
- znesek globe, naložene družbi Dalmine, določilo na 10.080.000 EUR;
- v preostalem delu tožbo zavrnilo;
- vsaki stranki naložilo plačilo lastnih stroškov.

III – Postopek pred Sodiščem

26 V pritožbi družba Dalmine predlaga Sodišču, naj:

- razveljavi izpodbijano sodbo;
- sporno odločbo razglasi za nično;

- podredno, razveljavi ali zmanjša globo, določeno s členom 4 sporne odločbe;

  - še bolj podredno, vrne zadevo Sodišču prve stopnje, da v skladu z odločitvijo Sodišča o njej ponovno odloči;

  - Komisiji naloži plačilo stroškov postopka pred Sodiščem prve stopnje in Sodiščem.
- 27 Komisija predlaga Sodišču, naj pritožbo zavrne kot delno nedopustno in v vsakem primeru kot popolnoma neutemeljeno ter pritožnici naloži plačilo stroškov.

IV – Pritožba

- 28 Družba Dalmine v bistvu uveljavlja osem pritožbenih razlogov, da bi dosegla razveljavitev izpodbijane sodbe in razglasitev ničnosti sporne odločbe, od katerih se trije nanašajo na kršitve postopka, dva zadevata napake v zvezi z ugotovitvijo kršitve iz člena 1 sporne odločbe in, končno, s tremi očita napake pri ugotovitvi kršitve iz člena 2 te odločbe.
- 29 Družba Dalmine poleg tega navaja dva pritožbena razloga v zvezi z zneskom globe.

A – Prvi pritožbeni razlog: nezakonitost vprašanj, ki jih je med preiskavo postavila Komisija

1. Trditve strank

- 30 Po mnenju družbe Dalmine je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo in kršilo pravice obrambe, ker je vprašanja, ki jih je med preiskavo postavila Komisija, presodilo za legitimna. Iz tega naj bi izhajalo, da je bila kršena pravica, da ni nihče dolžan izpovedati zoper sebe.
- 31 Družba Dalmine se pri tem pritožbenem razlogu osredotoča na prvo vprašanje, pod (d), iz Priloge 1 k odločbi z dne 6. oktobra 1997: „Za sestanke, za katere ne uspete najti dokumentov, ki se nanje nanašajo, prosimo, opišite njihov namen, sprejete odločitve, vrsto dokumentov, ki ste jih prejeli pred navedenimi sestanki in po njih, kvote (,sharing keys‘), o katerih se je razpravljalo in/ali odločalo za posamezna geografska območja in njihovo obdobje veljavnosti, ter cene, o katerih se je razpravljalo in/ali odločalo za posamezna geografska področja in njihovo obdobje veljavnosti, tako da opredelite njihovo vrsto (,Target Price‘, ,Winning Price‘ – ,WP‘, ,Proposal Price‘ – ,PP‘, ,Rock Bottom Prices‘ – ,RBP‘)“.
- 32 Komisija opozarja, da pravica, da nihče ni dolžan izpovedati zoper sebe, velja le glede zahtev za informacije, ki pod grožnjo denarne kazni zavezujejo naslovnika k odgovoru. Navedeno prvo vprašanje, pod (d), ne spada med vprašanja, za katera se pod grožnjo denarne kazni z odločbo z dne 6. oktobra 1997 zahteva odgovor.

2. Presoja Sodišča

- 33 Da bi ugotovili, ali je Sodišče prve stopnje storilo očitane napake, se je treba opreti na sodno prakso Sodišča glede obsega pooblastil Komisije v predhodnih postopkih preiskav in upravnih postopkih glede na pravice obrambe.
- 34 V skladu s to sodno prakso ima Komisija pravico, po potrebi z odločbo, zavezati podjetje, naj ji posreduje vse potrebne podatke o dejstvih, s katerimi se ta institucija lahko seznanila, vendar mu ne more naložiti, naj ji posreduje odgovore, s katerimi bi bilo prisiljeno priznati obstoj kršitve, ki jo mora dokazati Komisija (sodbe z dne 18. oktobra 1989 v zadevi Orkem proti Komisiji, 374/87, Recueil, str. 3283, točki 34 in 35; z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točki 61 in 65, in z dne 14. julija 2005 v združenih zadevah ThyssenKrupp proti Komisiji, C-65/02 P in C-73/02 P, ZOdl., str. I-6773, točka 49).
- 35 Kot je opozoril generalni pravobranilec v točki 29 sklepnih predlogov, v obravnavanem primeru iz izreka odločbe z dne 6. oktobra 1997 izhaja, da družba Dalmine ni bila zavezana odgovoriti na prvo vprašanje, pod (d), ki je citirano v točki 31 te sodbe. Kot je Sodišče prve stopnje ugotovilo v točkah 45 in 46 izpodbijane sodbe, se v teh okoliščinah družba Dalmine ne more uspešno sklicevati na pravico, da je Komisija ne sme prisiliti k priznanju, da je sodelovala pri kršitvi.
- 36 Iz tega sledi, da je treba prvi pritožbeni razlog zavriniti.

B – *Drugi pritožbeni razlog: nedopustnost določenih dokazov*

1. Dokument „Delitveni ključ“

a) Trditve strank

- 37 Po mnenju družbe Dalmine je Sodišče prve stopnje nepravilno menilo, da je bil dokument „Delitveni ključ“ dopusten kot obremenilni dokaz in je s tem kršilo pravo Skupnosti, zlasti pravice obrambe. Ker je ta dokument Komisiji predložila neznana tretja oseba, ni bilo mogoče preveriti njegove pristnosti. Komisija naj tudi sicer ne bi poznala identitete osebe, ki je predložila ta dokument.
- 38 Družba Dalmine opozarja, da je treba zadevnemu obtoženemu izkazati upoštevnost in zanesljivost anonimnega dokumenta, da se dopusti kot dokaz. Meni, da lahko anonimni dokumenti, glede na okoliščine, upravičijo uvedbo preiskave, vendar ne morejo pomeniti podlage za obtožbo.
- 39 Družba Dalmine dalje navaja, da je izpodbijana sodba protislovna, ker je Sodišče prve stopnje po eni strani potrdilo, da so trditve družbe Dalmine lahko pomembne za presojo verodostojnosti zadevnega dokumenta, po drugi strani pa te verodostojnosti ni vsebinsko preučilo.
- 40 Na koncu družba Dalmine meni, da bi Sodišče prve stopnje moralo preveriti, ali je Komisija dejansko imela nujne razloge za to, da ne razkrije identitete svojega informatorja.

- 41 Komisija uvodoma opozarja, da prevladuje načelo proste presoje dokazov. Po njenem mnenju ni mogoče izpodbijati dopustnosti in uporabi dokumenta. Izpodbijati je mogoče le njegovo verodostojnost. Družba Dalmine naj torej pred Sodiščem prve stopnje ne bi posebej izpodbijala verodostojnosti dokumenta „Delitveni ključ“. Zatrjevala naj bi le, da je ta dokument nedopusten in neuporabljiv, in naj bi celo priznala, da nekatere njegove dele podpirajo drugi dokazi.
- 42 Komisija dalje navaja, da je, kadar oseba od nje zahteva, naj ne razkrije njene identitete, to zavezana varovati kot skrivnost.
- 43 Končno Komisija zatrjuje, da četudi bi priznali nemožnost uporabe dokumenta „Delitveni ključ“, iz tega razloga ni mogoče izpodbijati veljavnosti sporne odločbe, ker navedeni dokument nima velikega pomena v splošni strukturi odločbe.

b) Presoja Sodišča

- 44 Spoštovanje pravic obrambe zahteva, naj se zadevnemu podjetju v upravnem postopku da možnost, da ustrezno predstavi svoje stališče o resničnosti in upoštevnosti zatrjevanih dejstev in okoliščin ter o dokumentih, ki jih Komisija navaja v podporo svoji trditvi o obstoju kršitve (sodbi z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah *Musique Diffusion française* in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 10, in z dne 6. aprila 1995 v zadevi *BPB Industries* in *British Gypsum* proti Komisiji, C-310/93 P, Recueil, str. I-865, točka 21, ter zgoraj navedena sodba *Aalborg Portland* in drugi proti Komisiji, točka 66).

- 45 Uvodoma je treba ugotoviti, da je družba Dalmine lahko izrazila stališče o dokumentu „Delitveni ključ“ in navedla trditve o dokazni vrednosti tega dokumenta glede na njegovo anonimnost.
- 46 Ker pritožnica v bistvu zatrjuje, da pravice obrambe niso bile spoštovane zaradi samega dejstva, da ni bil znan izvor tega dokumenta in Komisija ni izkazala njegove verodostojnosti, je treba ugotoviti, da lahko taka razlaga pravic obrambe ogrozi presojo dokazov, kadar je treba ugotoviti obstoj kršitve prava Skupnosti o konkurenci.
- 47 Za presojo dokazov v zadevah konkurenčnega prava Skupnosti je namreč značilno to, da preučeni dokumenti pogosto vsebujejo poslovne skrivnosti in druge informacije, ki se ne smejo razkriti ali se smejo razkriti z znatnimi omejitvami.
- 48 V teh okoliščinah pravic obrambe ni mogoče razumeti tako, da je treba dokumente, ki vsebujejo obremenilne dokaze, avtomatično izločiti kot dokaz, kadar morajo določene informacije ostati zaupne. Ta zaupnost se lahko nanaša tudi na identiteto avtorjev dokumentov in na osebe, ki so jih posredovale Komisiji.
- 49 Sodišče prve stopnje je zato pravilno presodilo:

„72 V pravu Skupnosti prevladuje načelo proste presoje dokazov in edino upoštevno merilo za presojo predloženih dokazov je njihova verodostojnost [...]

73 Iz tega izhaja, da čeprav se trditve družbe Dalmine in s tem dokazna moč dokumenta ‚Delitveni ključ‘ lahko upoštevajo pri presoji verodostojnosti, tega ni mogoče šteti za nedopusten dokaz, ki ga je treba izločiti iz spisa.“

50 Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedeni točki 73 še navedlo, da bi lahko bilo potrebno, da se pri presoji verodostojnosti dokumenta „Delitveni ključ“ upošteva njegov anonimni izvor.

51 Skleniti je treba, da pravo pri presoji dopustnosti in uporabnosti tega dokumenta kot dokaza ni bilo napačno uporabljeno.

52 Končno, pritožnica ne more očitati Sodišču prve stopnje, da ni bolje pojasnilo svojega preizkusa verodostojnosti zadevnega dokumenta in da ni preverilo, ali je Komisija dejansko imela nujne razloge za to, da ne razkrije identitete svojega informatorja. Ker so se trditve družbe Dalmine nanašale na nedopustnost navedenega dokumenta kot dokaza, se je Sodišče prve stopnje smelo omejiti na odgovor na te utemeljitve.

53 Glede na vse navedeno je treba prvi del drugega pritožbenega razloga zavrnil.

2. Zapisniki zaslišanj nekdanjih vodij družbe Dalmine

a) Trditve strank

- ⁵⁴ Družba Dalmine navaja, da je Sodišče prve stopnje z razglasitvijo dopustnosti zapisnikov zaslišanj nekaterih nekdanjih vodij v okviru preiskav, ki jih je izvedel državni tožilec v Bergamu (Italija), kršilo pravice obrambe in pravico do poštenega sojenja, ki jo je Evropsko sodišče za človekove pravice priznalo na podlagi člena 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščinah, ki je bila podpisana v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP).
- ⁵⁵ Prvič, Komisija bi morala družbo Dalmine čimprej in v vsakem primeru, preden je poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, obvestiti o tem, da ima navedene zapisnike.
- ⁵⁶ Drugič, ta institucija bi smela uporabiti te dokumente le za odločitev o uvedbi postopka. V tej zvezi družba Dalmine poudarja, da zadevni dokumenti pomenijo začasne akte v okviru kazenskega postopka in da njihova verodostojnost še ni bila ugotovljena.
- ⁵⁷ Komisija opozarja, da lahko na podlagi člena 11(1) Uredbe št. 17 „pridobi vse potrebne informacije od vlad in pristojnih organov držav članic“ in ji je torej, logično, treba omogočiti uporabo teh informacij. Navaja, da je Sodišče prve stopnje pravilno

odločilo, da ni bilo pristojno, niti ni bila pristojna Komisija, da bi se izreklo o legitimnem izvoru teh informacij glede na pravila nacionalnega prava o poteku preiskav, ki so jih uvedli italijanski organi.

b) Presoja Sodišča

- 58 Glede vprašanja, ali bi Komisija morala družbo Dalmine prej, ali celo preden je poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, obvestiti o tem, da ima zadevne zapisnike, je treba opozoriti, da prav poslano obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in vpogled v spis, ki omogoča naslovníku navedenega obvestila seznanitev z dokazi iz spisa Komisije, zagotavljata pravice obrambe in pravico do poštenega sojenja, na katere se pritožnica sklicuje v tem pritožbenem razlogu.
- 59 Z obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah je namreč zadevno podjetje obveščeno o vseh bistvenih podatkih, na katere se Komisija opira v tej fazi postopka (sodba z dne 15. oktobra 2002 v združenih zadevah *Limburgse Vinyl Maatschappij* in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točki 315 in 316, in zgoraj navedena sodba *Aalborg Portland* in drugi proti Komisiji, točki 66 in 67). Zato lahko zadevno podjetje šele po tem, ko je bilo poslano navedeno obvestilo, v celoti uveljavlja pravice obrambe (sodba z dne 21. septembra 2006 v zadevi *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied* proti Komisiji, C-105/04 P, ZOdl., str. I-8725, točki 47 in 50).
- 60 Kot je Sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo v točki 83 izpodbijane sodbe, bi bila učinkovitost preiskave Komisije, če bi se zgoraj omenjene pravice v smislu, ki ga

predlaga pritožnica, raztezale na obdobje pred poslanim obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah, ogrožena, ker bi podjetje lahko že v prvi fazi preiskave Komisije izvedelo, s katerimi podatki je Komisija že seznanjena in katere podatke je torej še mogoče skrivati.

- 61 Drugače ni nobenega indica, da je dejstvo, da Komisija ni obvestila družbe Dalmine v ugotovitveni fazi, da ima navedene zapisnike, lahko vplivalo na njene poznejše možnosti obrambe v fazi upravnega postopka, ki je bil uveden s poslanim obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Netherlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied proti Komisiji, točke od 48 do 50 in 56).
- 62 Dalje je glede dopustnosti navedenih zapisnikov kot dokazov treba ugotoviti – kot je to ugotovilo Sodišče prve stopnje v točki 86 izpodbijane sodbe – da vprašanje, ali je zakonito, da so državni tožilec ali organi, pristojni za konkurenco, Komisiji posredovali podatke, ki so bili zbrani na podlagi nacionalnega kazenskega prava, spada v nacionalno pravo. Poleg tega, kot je Sodišče prve stopnje opozorilo v tej isti točki, sodišče Skupnosti ni pristojno za nadzor nad zakonitostjo, glede na nacionalno pravo, akta, ki ga je izdal nacionalni organ (sodba Sodišča z dne 3. decembra 1992 v zadevi Oleificio Borelli proti Komisiji, C-97/91, Recueil, str. I-6313, točka 9).
- 63 Glede uporabe navedenih podatkov s strani Komisije je Sodišče prve stopnje v točki 90 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da so trditve družbe Dalmine vplivale le na „verodostojnost in torej na dokazno moč izpovedb njenih direktorjev, ne pa na to, ali so ti dokazi v tem postopku dopustni“. Kot je bilo navedeno v okviru presoje prvega dela tega pritožbenega razloga, v pravu Skupnosti namreč prevladuje načelo proste

presoje dokazov in edino upoštevno merilo za presojo predloženih dokazov je njihova verodostojnost. Ker je torej italijansko sodišče posredovanje zadevnih zapisnikov razglasilo za nezakonito, teh dokumentov ni mogoče šteti za nedopustne dokaze, ki bi jih bilo treba izločiti iz spisa.

64 Tako je treba zavrniati tudi drugi del drugega pritožbenega razloga.

65 Iz tega sledi, da je treba drugi pritožbeni razlog v celoti zavrniati.

C – Tretji pritožbeni razlog: navedba razlogov, ki niso povezani z očitki, sporočenimi pritožnici, v sporni odločbi

1. Trditve strank

66 Družba Dalmine opozarja, da je Komisiji očitala, da se je v sporni odločbi sklicevala na dejstva, ki niso povezana s kršitvami, vendar bi ji lahko škodovala, ker so tretje osebe lahko uporabile tako javno razkrite podatke. Zlasti omenja ugotovitve Komisije glede omejevalnih sporazumov za trge zunaj Skupnosti in glede določitve cen.

67 Z zavrnitvijo njenih tozadevnih trditev naj bi Sodišče prve stopnje kršilo člen 21 Uredbe št. 17, v skladu s katerim Komisija upošteva pravno utemeljeni interes podjetij za varovanje njihovih poslovnih skrivnosti.

- 68 Po mnenju Komisije je Sodišče prve stopnje pravilno presodilo, da naslovník odločbe v okviru ničnostne tožbe ne more izpodbijati nekaterih izmed njenih razlogov, razen če so posledica teh razlogov obvezni pravni učinki, ki lahko vplivajo na njegove interese. V tem primeru naj družba Dalmine ne bi izkazala, v čem bi izpodbijani razlogi lahko povzročili take učinke.

2. Presoja Sodišča

- 69 O predlogu družbe Dalmine, naj razglasi za nične odvečne razloge sporne odločbe, je Sodišče prve stopnje v točki 134 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, da „[z]adošča ugotovitev, da ni pravnega pravila, ki bi naslovníku odločbe omogočalo, da v okviru ničnostne tožbe na podlagi člena 230 ES izpodbija nekatere izmed njenih razlogov, razen če so posledica teh razlogov obvezni pravni učinki, ki lahko vplivajo na njegove interese (glej v tem smislu sodbo Sodišča prve stopnje z dne 22. marca 2000 v združenih zadevah Coca Cola proti Komisiji, T-125/97 in T-127/97, Recueil, str. II-1733, točke 77 in od 80 do 85). Razlogi odločb načeloma niso taki, da bi lahko povzročili take učinke. V tem primeru tožeča stranka ni izkazala, v čem bi bili izpodbijani razlogi taki, da bi lahko povzročili učinke, ki bi lahko spremenili njen pravni položaj“.
- 70 Čeprav Sodišče prve stopnje ni preverilo, ali je Komisija imela pravico, da v sporni odločbi razkrije podatke glede omejevalnih sporazumov za trge zunaj Skupnosti in glede določitve cen, pa je treba ugotoviti, da če bi Komisija z razkritjem navedenih podatkov kršila obveznost, da varuje poslovne skrivnosti družbe Dalmine, bi taka nezakonitost lahko povzročila ničnost sporne odločbe le, če bi se izkazalo, da bi bila vsebina navedene odločbe brez take nezakonitosti drugačna (sodbi Sodišča z dne 16. decembra 1975 v združenih zadevah Suiker Unie in drugi proti Komisiji, od 40/73 do 48/73, 50/73, od 54/73 do 56/73, 111/73, 113/73 in 114/73, Recueil, str. 1663,

točka 91, in z dne 18. septembra 2003 v zadevi Volkswagen proti Komisiji, C-338/00 P, Recueil, str. I-9189, točki 163 in 164). Ker je pritožnica ugotovitve v sporni odločbi glede omejevalnih sporazumov za trge zunaj Skupnosti in glede določitve cen označila kot odvečno obrazložitev, v nobenem primeru ne more zatrjevati, da bi bila vsebina sporne odločbe brez teh ugotovitev bistveno drugačna.

71 Zato je treba tudi tretji pritožbeni razlog zavrni.

D – Četrti pritožbeni razlog: izkrivljenje dejstev in pomanjkljiva obrazložitev kršitve iz člena 1 sporne odločbe

1. Trditve strank

72 Družba Dalmine Sodišču prve stopnje očita izkrivljenje dejstev in pomanjkljivo obrazložitev glede določitve predmeta kršitve iz člena 1 sporne odločbe, ugotovitve njenih učinkov in izenačenje morebitne kršitve, ki ni bila izvršena ali ki ni imela znatnega škodljivega učinka na konkurenco, s kršitvijo, izvršeno v celoti.

73 Družba Dalmine pripominja, da je pred Sodiščem prve stopnje zatrjevala, da se zadevni omejevalni sporazum ni nanašal na razdelitev domačih trgov. Sodišče prve stopnje naj bi nepravilno presodilo, da je družba Dalmine želela uveljavljati le neobstoje znatnega učinka na konkurenco. Sodba naj bi bila zato pomanjkljivo obrazložena.

- 74 Sodišče prve stopnje naj bi poleg tega izkrivilo dejstva, ker ni preverilo podatkov, ki jih je Komisija predložila glede predmeta omejevalnega sporazuma, zlasti glede na uveljavljane tožbene razloge družbe Dalmine. Sodišče prve stopnje naj bi predvsem izkrivilo izjave, ki so jih družbe Vallourec, Mannesmann, Dalmine in Corus podale v preiskavi, in preglednico o dobavah članic Evropsko-japonskega kluba v točki 68 obrazložitve sporne odločbe.
- 75 Komisija zatrjuje, da se trditve družbe Dalmine pred Sodiščem prve stopnje ne nanašajo na vprašanje, ali je dokazala obstoj sporazuma, katerega namen je bil omejiti konkurenco, ampak na vprašanje, ali je dokazala izvajanje tega sporazuma in njegove učinke na konkurenco in trg.
- 76 Komisija še pripominja, da je družba Dalmine pred Sodiščem prve stopnje izpodbijala zgolj dokazno moč dokumenta „Delitveni ključ“ in izjav enega njenih nekdanjih vodij, g. Biasizza, in ne dokazne moči drugih podatkov, ki jih je uporabila Komisija. Družba Dalmine torej ne more trditi, da je Sodišče prve stopnje izkrivilo te dokaze, ker ni bila pozvana, naj se o njih izreče. Očitke glede domnevnega izkrivljenja dejstev bi bilo zato treba razglasiti za nedopustne.

2. Presoja Sodišča

- 77 Pritožnica ne more trditi, da Sodišče prve stopnje ni odgovorilo na njene trditve, da se sporazum ni nanašal na razdelitev domačih trgov.

- 78 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje v točki 136 izpodbijane sodbe navedlo, da po mnenju družbe Dalmine sporazum med naslovniciami sporne odločbe „ni zadeval domačih trgov Skupnosti“. V naslednjih točkah te sodbe se je večkrat izreklo o tej trditvi pritožnice. Tako je v točkah 138 in 139 navedene sodbe povzelo sklep Komisije, da „so imele nacionalne proizvajalke jeklenih cevi na svojem nacionalnem trgu prevladujoč položaj“ in pojasnilo, da „družba Dalmine zatrjuje, da bi Komisija sklepala čisto drugače, če bi se omejila na preučitev stanja na trgu upoštevanih proizvodov“.
- 79 Dalje je Sodišče prve stopnje jasno navedlo, da je bil po njegovi presoji namen sporazuma razdeliti domače trge proizvajalk iz Skupnosti. Tako je v točki 152 izpodbijane sodbe opozorilo, da „se je Komisija v [sporni] odločbi oprla na vrsto dokazov o namenu inkriminiranega sporazuma, katerega upoštevnosti družba Dalmine ne izpodbija, zlasti na jedrnate, a neposredne izjave, ki jih je dal g. Verluca“. Zlasti glede pričanja g. Biasizza, katerega dokazno vrednost je izpodbijala družba Dalmine (glej točko 76 te sodbe), je Sodišče prve stopnje po tem, ko je citiralo drug dokaz v točki 153 izpodbijane sodbe, namreč pričanje g. Jachia, da je obstajal sporazum „zaradi spoštovanja območij, ki pripadajo različnim izvajalcem“, v točki 155 iste sodbe ugotovilo, da pričanje g. Biasizza potrjuje „izjave g. Verluce o obstoju sporazuma o razdelitvi domačih trgov, ki ga je ta opisal (v zvezi s tem glej sodbo [Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 2004 v združenih zadevah] JFE Engineering in drugi proti Komisiji, [T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501,] točka 309 in naslednje)“.
- 80 G. Verluca je v izjavah z dne 17. septembra 1996, ki jih je Sodišče prve stopnje preučilo v zgoraj navedeni sodbi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, potrdil, da so bili domači trgi udeleženk sporazuma „zaščiteni“ v primerjavi s cevmi OCTG standard in transportnimi cevmi „projekt“ (razen eksteritorialnega trga Združenega kraljestva, ki je bil „delno zaščiten“). G. Verluca je 18. decembra 1997 na zaslišanju med novo preiskavo izjavil, da „[s]o francoski, nemški in italijanski trgi šteli za domače trge. [Združeno kraljestvo] je imelo poseben status (glej mojo izjavo z dne 17. 9. 1996)“.

- 81 Iz navedenega sledi, da izpodbijana sodba ni pomanjkljivo obrazložena, kot trdi pritožnica.
- 82 Glede na zgoraj navedene dokaze, na katere je Sodišče prve stopnje oprlo ugotovitev, da je bil namen omejevalnega sporazuma razdelitev domačih trgov, tudi trditvi pritožnice o izkrivljanju dejstev ni mogoče slediti. Pritožnica še zlasti ni pojasnila, v čem naj bi bila napačna razlaga Sodišča prve stopnje izjav g. Verluce in g. Jachia, ki sta izrecno potrdila, da je bil namen sporazuma razdelitev več domačih trgov v Skupnosti.
- 83 Končno ni mogoče sprejeti trditve pritožnice, da člena 81 ES ni mogoče razlagati tako, da je kršitev, ki ni izvršena ali ki nima znatnega škodljivega učinka na konkurenco, mogoče izenačiti z v celoti izvršeno kršitvijo.
- 84 V skladu z ustaljeno sodno prakso je namreč pri uporabi člena 81(1) ES odveč upoštevati konkretne učinke sporazuma, če se izkaže, da je njegov namen omejevanje, preprečevanje ali izkrivljanje konkurence (sodba z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točki 122 in 123, in zgoraj navedena sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 491). Zlasti glede protikonkurenčnega sporazuma, ki se, kot v tem primeru, izoblikuje med sestanki konkurenčnih podjetij, je Sodišče že presodilo, da je kršitev člena 81(1) ES podana, kadar je namen teh sestankov omejevanje, preprečevanje ali izkrivljanje konkurence in s tem umetno organiziranje delovanja trga (zgoraj navedena sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točki 508 in 509). Iz razlogov, ki jih je generalni pravobranilec predstavil v točkah od 134 do 137 sklepnih predlogov, ne bi bilo primerno, da bi razlago te sodne prakse približali smislu, ki ga predlaga pritožnica.

85 Iz vsega navedenega sledi, da je treba četrti pritožbeni razlog zavrnuti.

E – Peti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava, izkrivljenje dokazov in pomanjkljiva obrazložitev v zvezi z učinki kršitve na trgovino med državami članicami

1. Trditve strank

86 Po mnenju družbe Dalmine ni bil dokazan obstoj škodljivega učinka omejevalnega sporazuma, sankcioniranega v členu 1 sporne odločbe, na trgovino znotraj Skupnosti. V zvezi s tem opozarja, da Komisija ni mogla dokazati in da Sodišče prve stopnje ni moglo preveriti, da je bil namen omejevalnega sporazuma razdelitev domačih trgov in da tudi če bi bilo dokazano, da je omejevalni sporazum zadeval tako razdelitev, je bila stopnja prepletenosti trgov tako visoka, da jih ni bilo mogoče razmejiti. Drugačna presoja Sodišča prve stopnje naj ne bi bila zadostno obrazložena in naj tudi ne bi vsebovala presoje položaja trga Skupnosti.

87 Komisija meni, da se je Sodišče prve stopnje pravilno oprlo na sodno prakso, v skladu s katero za uporabo člena 81 ES ni treba dokazati dejanskega obstoja škode na trgovino znotraj Skupnosti, ker zadošča dokaz, da bi sporazum morebiti lahko povzročil take učinke.

2. Presoja Sodišča

- ⁸⁸ Trditve družbe Dalmine se obsežno ujemajo s trditvami, zavrženimi v okviru četrtega pritožbenega razloga, s katerimi je Sodišču prve stopnje očitala, da ni preučilo vprašanja, ali se je sporazum nanašal na razdelitev domačih trgov in ali je kršitev, ki ni bila izvršena ali ki ni imela znatnega škodljivega učinka na konkurenco, izenačila s kršitvijo, izvršeno v celoti.
- ⁸⁹ V vsakem primeru iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora razlaga in uporaba pogoja v zvezi z učinki na trgovino med državami članicami iz členov 81 ES in 82 ES izhajati iz namena tega pogoja, ki je na področju ureditve konkurence opredelitev področja veljave prava Skupnosti v razmerju do prava držav članic. Na področje prava Skupnosti spadajo tako vsi omejevalni sporazumi in vsa ravnanja, ki lahko ogrozijo svobodo trgovine med državami članicami na način, ki lahko škoduje uresničitvi ciljev enotnega trga med državami članicami, zlasti z ločitvijo domačih trgov ali s spreminjanjem konkurenčnih struktur na skupnem trgu (sodbi z dne 31. maja 1979 v zadevi Hugin proti Komisiji, 22/78, Recueil, str. 1869, točka 17, in z dne 25. oktobra 2001 v zadevi Ambulanz Glöckner, C-475/99, Recueil, str. I-8089, točka 47).
- ⁹⁰ Da bi odločitev, sporazum ali usklajeno ravnanje lahko vplivali na trgovanje med državami članicami, mora biti mogoče na podlagi več objektivnih dejanskih ali pravnih dejavnikov z zadostno verjetnostjo predvideti, da lahko neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vplivajo na tržne tokove med državami članicami, in to tako, da bi lahko ovirali uresničitev enotnega trga med državami članicami. Vseeno je pomembno, da ta vpliv ni zanemarljiv (sodbi z dne 28. aprila 1998 v zadevi Javico, C-306/96, Recueil, str. I-1983, točka 16, in z dne 21. januarja 1999 v združenih zadevah Bagnasco in drugi, C-215/96 in C-216/96, Recueil, str. I-135, točka 47, ter zgoraj navedena sodba Ambulanz Glöckner, točka 48).

- ⁹¹ Zato je Sodišče prve stopnje po ugotovitvi, da je bil namen sporazuma razdelitev domačih trgov v Skupnosti, v točki 157 izpodbijane sodbe pravilno sklepalo, da je sporazum imel morebitni učinek na trgovino med državami članicami. Sodišče je sicer presodilo, da je razdelitev domačih trgov v Skupnosti med drugim lahko znatno vplivala na tržne tokove med državami članicami (glej zgoraj navedeno sodbo *Ambulanz Glöckner*, točki 48 in 49).
- ⁹² Tudi peti pritožbeni razlog je zato treba zavrni.

F – Šesti pritožbeni razlog: zloraba pooblastila, napačna uporaba prava in izkrivljenje dejstev v zvezi s kršitvijo iz člena 2 sporne odločbe

1. Trditve strank

- ⁹³ Družba Dalmine očita Sodišču prve stopnje, da ni pravilno opisalo protipravnega dejanja iz člena 2 sporne odločbe. Sodišče prve stopnje naj bi prepisalo navedeno odločbo s tem, da je na podlagi nepomembnega podatka, namreč domnevne nezakonnosti posameznih pogodb o dobavi med družbo Corus in družbami Dalmine, Vallo-urec in Manesmann, poskušalo doseči njeno pravno utemeljenost.
- ⁹⁴ Sodišče prve stopnje naj bi med drugim poskušalo protipravno dejanje, omenjeno v členu 2 sporne odločbe, predstaviti kot samostojno kršitev člena 81 ES, čeprav je bil njegov namen izvajanje Temeljnih pravil. Taka razlaga besedila sporne odločbe

bi pomenila zlorabo ali prekoračitev pooblastila in izkrivljanje te odločbe. Dalje se sklicuje na napačno predstavitev trga zadevnih proizvodov.

- 95 Družba Dalmine sicer ugotavlja, da je Sodišče prve stopnje izrecno navedlo, da je trditev Komisije v točki 164 obrazložitve sporne odločbe napačna. Sodišče prve stopnje je torej sporno odločbo, namesto da bi jo v tej točki razglasilo za nično, preoblikovalo, kar pomeni zlorabo pooblastila.
- 96 Končno, družba Dalmine poudarja, da je razlaga razmerja med členoma 1 in 2 sporne odločbe, ki jo je zavzelo Sodišče prve stopnje, koristila japonskim proizvajalkam, ki jim je bilo odobreno zmanjšanje globe, ker niso bile spoznane za odgovorne za domnevno ločeno kršitev iz člena 2 navedene odločbe.
- 97 Komisija zatrjuje, da se v sporni odločbi pogodbe o dobavi, ki jih je družba Corus sklenila z družbami Dalmine, Vallourec in Mannesmann, štejejo za ločeno kršitev člena 81 ES in da so bile iz tega razloga predmet posebnega člena v izreku te odločbe. Poleg tega iz člena 3 navedene odločbe, ki družbam naslovnicaam odreja odpravo „ugotovljenih kršitev“, jasno izhaja, da gre za ločene kršitve.
- 98 Komisija navaja, da Sodišče prve stopnje ni niti prekoračilo pooblastil niti ni izkrivilo sporne odločbe. Prav tako naj ne bi preoblikovalo definicije trga zadevnih proizvodov. Prav tako opozarja, da tudi če bi Sodišče prve stopnje na kakršen koli način razveljavilo točko 164 obrazložitve te odločbe, to ne bi imelo nikakršnih posledic za veljavnost člena 2 navedene odločbe.

2. Presoja Sodišča

- ⁹⁹ Ker pritožnica Sodišču prve stopnje očita zlorabo pooblastila, je treba opozoriti, da tako ravnanje obstaja, kadar institucija svoja pooblastila izvršuje z izključnim ali vsaj odločilnim namenom, da doseže drugačne cilje, kot so tisti, ki jih navaja, ali da se izogne postopku, ki je posebej predviden s Pogodbo za obravnavanje okoliščin predmetne zadeve (sodbi z dne 14. maja 1998 v zadevi Windpark Groothusen proti Komisiji, C-48/96 P, Recueil, str. I-2873, točka 52, in z dne 10. marca 2005 v zadevi Španija proti Svetu, C-342/03, ZOdl., str. I-1975, točka 64).
- ¹⁰⁰ Pritožnica pa ni predložila ničesar, kar bi lahko podprlo trditev, da naj bi Sodišče prve stopnje prekoračilo svoje pristojnosti z drugačnim ciljem, kot je ta, ki je določen v členu 220 ES, da se zagotovi spoštovanje prava pri razlagi in uporabi Pogodbe.
- ¹⁰¹ Poleg tega obravnavani pritožbeni razlog temelji na trditvi, da naj bi Sodišče prve stopnje izkrivilo sporno odločbo s tem, ko je kršitev iz njenega člena 2 prekvalificiralo v samostojno kršitev in ne v navadno izvršitev kršitve, omenjene v členu 1 navedene odločbe.
- ¹⁰² Sodišče prve stopnje torej ni na tak način izkrivilo sporne odločbe. Kot je Komisija opozorila, samo dejstvo, da je kršitev, ki sestoji iz sklenitve zadevnih pogodb o dobavi, predmet posebnega člena v izreku sporne odločbe, izkazuje, da je bila ta kršitev v navedeni odločbi prekvalificirana v ločeno kršitev člena 81 ES. Dalje je v členu 3 sporne odločbe družbam, ki so navedene v členih 1 in 2, odrejeno, naj odpravijo „kršitve iz navedenih členov“, iz te formulacije pa je jasno razvidno, da gre za ločene kršitve.

103 Nazadnje bi Sodišče prve stopnje, v nasprotju s trditvami pritožnice, iz svojih ugotovitev glede točke 164 obrazložitve sporne odločbe moralo sprejeti drugačne sklepe.

104 Glede te točke obrazložitve je Sodišče prve stopnje v točkah 244 in 245 izpodbijane sodbe odločilo:

„244 [I]z previdnosti [...] je treba ugotoviti, da je navedba Komisije v prvem stavku [točke] 164 [obrazložitve] [sporne] odločbe, da so bile pogodbe o dobavi, ki pomenijo kršitev iz člena 2, samo sredstvo za izvedbo kršitve iz člena 1, pretirana, kajti to je bil poleg povezanih, a vendar različnih, protikonkurenčnih ciljev in učinkov cilj druge kršitve. Sodišče prve stopnje je tako v [zgoraj navedeni] sodbi JFE Engineering in drugi proti Komisiji (točka 569 in naslednje) razsodilo, da je Komisija kršila načelo enakega obravnavanja, ker pri določitvi zneska glob, ki so bile naložene evropskim proizvajalkam, ni upoštevala kršitve, ugotovljene v členu 2 [sporne] odločbe, kljub dejstvu, da so namen in učinki navedene kršitve presegle njihov prispevek k nadaljevanju Evropsko-japonskega sporazuma (glej predvsem točko 571 navedene sodbe).

245 Čeprav je neenakost obravnavanja, navedena v prejšnji točki, končno le upravičila zmanjšanje glob, ki so bile naložene japonskim tožečim strankam, napačna analiza, zaradi katere je prišlo do neenakega obravnavanja, ne upravičuje razglasitve ničnosti člena 2 niti člena 1 [sporne] odločbe v okviru te tožbe.“

- 105 Kot je opozoril generalni pravobranilec v točkah od 213 do 216 sklepnih predlogov, je ugotovitev Sodišča prve stopnje v točki 244 izpodbijane sodbe pomenila le, da je Komisija napačno presodila, da ni treba naložiti dodatnih glob za kršitev iz člena 2 sporne odločbe, ker navedene pogodbe pomenijo le sredstvo za uveljavitev načela spoštovanja domačih trgov, o katerem je bilo odločeno v okviru Japonsko-evropskega kluba (glej točko 20 te sodbe). Ta presoja Sodišča prve stopnje zatorej nima vpliva na samo ugotovitev navedene kršitve iz člena 2 sporne odločbe in nikakor ne upravičuje ničnosti tega člena.
- 106 Glede na vse navedene preudarke se šesti pritožbeni razlog zavrne.

G – Sedmi pritožbeni razlog: zloraba pooblastila, napačna uporaba prava in izkrivljenje dejstev v zvezi z učinki kršitve iz člena 2 sporne odločbe

1. Trditve strank

- 107 Po mnenju družbe Dalmine je Sodišče prve stopnje izkrivilo dejstva s tem, ko je menilo, da je pogodba o dobavi, sklenjena med družbama Dalmine in Corus, omejevala konkurenco na trgu gladkih cevi in cevi z navoji v Združenem kraljestvu. Sodišče prve stopnje naj bi napačno menilo, da je bila družba Dalmine po sklenitvi te pogodbe praktično izključena iz trga Združenega kraljestva gladkih cevi in cevi z navoji. V zvezi s tem družba Dalmine izpostavlja, da na noben način ni mogla vstopiti na trg Združenega kraljestva cevi OCTG premium, ker ni imela zahtevanega dovoljenja.

- 108 Družba Dalmine poudarja, da se njena pogodba o dobavi, sklenjena z družbo Corus, nanaša na gladke cevi, torej proizvode, ki niso povezani z upoštevним trgov. Zato te pogodbe ni mogoče šteti za obliko izvedbe domnevnega sporazuma o razdelitvi domačih trgov iz člena 1 sporne odločbe. Nasprotno, navedena pogodba naj bi temeljila na zakoniti tržni logiki.
- 109 Po mnenju Komisije je Sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo, da bi družba Dalmine lahko pridobila dovoljenje za trženje cevi OCTG premium na trgu Združenega kraljestva, če bi za to imela interes, vendar je bil s sklenitvijo zadevne pogodbe o dobavi tak interes izključen in družba Dalmine tako izločena kot potencialna konkurentka.
- 110 Komisija dodaja, da bi družba Dalmine, če ne bi bilo te pogodbe o dobavi, lahko imela tudi interes, da na tem trgu prodaja cevi OCTG standard. Dalje pojasnjuje, da je družba Dalmine v Združenem kraljestvu že prodajala cevi OCTG standard, za katere ni bilo potrebno dovoljenje, in da je njena trditev, da ni imela dostopa na trg Združenega kraljestva, zato neutemeljena.

2. Presoja Sodišča

- 111 Sodišče prve stopnje je v točki 179 izpodbijane sodbe podalo naslednjo razlago pogodb o dobavi iz člena 2 sporne odločbe, ki ji pritožnica kot taki ni ugovarjala:

„[...] Vzete skupaj, te pogodbe najpozneje od 9. avgusta 1993 razdeljujejo Corusove potrebe po gladkih ceveh med druge tri evropske proizvajalke (40 % za družbo Vallo-urec, 30 % za družbo Dalmine in 30 % za družbo Mannesmann). Poleg tega je v vsaki

pogodbi določeno, da se cena, ki jo plača družba Corus za gladke cevi, določi v skladu z matematično formulo, ki upošteva ceno, ki jo prejme za svoje cevi z navoji.“

- 112 Ob upoštevanju teh določb pogodb o dobavah ni mogoče sprejeti utemeljitve pritožnice, ki želi predvsem dokazati neobstoj kakršne koli povezave med gladkimi cevmi in cevmi z navoji v zvezi z učinki navedenih pogodb na konkurenco. V zvezi s tem Sodišče prve stopnje nikakor ni izkrivilo dejstev in je v točki 181 izpodbijane sodbe prepričljivo predstavilo protikonkurenčne učinke pogodb o dobavi ne le na trg gladkih cevi, ampak tudi na trg cevi z navoji:

„Z vsako pogodbo o dobavi je družba Corus tri konkurentke iz Skupnosti vezala tako, da je bila za ceno žrtvovanja njihove proste izbire z njihovega domačega trga odstranjena vsaka njihova dejanska ali potencialna konkurenca. Tako bi slednje izgubile prodajo gladkih cevi, če bi se prodaja cevi z navoji družbe Corus morala zmanjšati. Poleg tega bi se ob znižanju cene, ki jo je družba Corus pridobila za svoje cevi z navoji, znižal tudi dobiček od prodaje gladkih cevi, ki so ga te tri dobaviteljice nameravale ustvariti, in bi se lahko spremenil tudi v izgubo. V teh okoliščinah bi si bilo nemogoče zamisliti, da bi te tri proizvajalke poskušale učinkovito konkurirati družbi Corus na britanskem trgu cevi z navoji, zlasti na področju cen [...]“.

- 113 Ker pritožnica sklenitev svoje pogodbe o dobavi z družbo Corus predstavlja kot logično in zakonito tržno dejavnost, zadošča ugotovitev, da je Sodišče prve stopnje to trditev ustrezno zavrnilo v zgoraj navedeni točki 181 izpodbijane sodbe in v točki 185 iste sodbe, v skladu s katero „bi imele zadevne tri evropske proizvajalke, brez družbe Corus, v normalnih okoliščinah, če pogodbe o dobavi ne bi obstajale in če se zanemarijo Temeljna pravila, dejanski ali vsaj potencialni poslovni interes, da ji konkurirajo na britanskem trgu cevi z navoji in da si medsebojno konkurirajo pri dobavi gladkih cevi družbi Corus“.

- 114 Končno, glede trditve pritožnice, da ni imela dostopa na trg Združenega kraljestva, zlasti ker ni imela dovoljenja za prodajo cevi OCTG premium, zadošča napotitev na analizo, ki jo je Sodišče prve stopnje popolnoma pravilno opravilo v točki 186 izpodbijane sodbe:

„V zvezi s trditvami družbe Dalmine o praktičnih ovirah, da bi sama neposredno prodajala cevi OCTG premium in standard na britanskem trgu, je treba navesti, da te ovire ne zadostujejo za to, da bi lahko izkazala, da na navedenem trgu nikoli ne bi mogla prodati teh proizvodov brez pogodbe o dobavi, ki jo je sklenila z družbo Corus in pozneje z družbo Vallourec. Če bi se namreč na britanskem trgu cevi OCTG razmere izboljšale, ne bi bilo izključeno, da bi družba Dalmine lahko pridobila dovoljenje, ki bi ji na tem trgu omogočalo trženje cevi z navoji ‚premium‘, ali povečala proizvodnjo cevi OCTG standard za prodajo na tem trgu. Iz navedenega izhaja, da je s podpisom zadevne pogodbe o dobavi dejansko sprejela omejitve svoje tržne politike [...]“

- 115 Glede na vse navedeno je sedmi pritožbeni razlog treba zavrnil.

H – Osmi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in izkrivljenje dejstev v zvezi z gospodarskim kontekstom pogodbe o dobavi, sklenjene med družbama Dalmine in Corus

1. Trditve strank

- 116 Družba Dalmine izpodbija presojo Sodišča prve stopnje, v skladu s katero so določbe pogodbe o dobavi, sklenjene z družbo Corus, protipravne.

- 117 V zvezi s tem družba Dalmine med drugim pojasnjuje poslovno logiko zadevne pogodbe, opozarja na pomen pogajalske moči družbe Corus v primerjavi s potencialnimi dobavitelji, in ponavlja trditve, da je na trgu Združenega kraljestva v absolutno marginalnem obsegu prodajala cevi OCTG standard in da sploh ni prodajala cevi OCTG premium.
- 118 Komisija zatrjuje, da ta pritožbeni razlog povzema trditve, s katerimi je pred Sodiščem prve stopnje izpodbijala protikonkurenčnost določenih določb pogodbe o dobavi, sklenjene med družbama Dalmine in Corus, in zato ni dopusten.
- 119 Utemeljitev pritožnice naj bi bila v vsakem primeru neutemeljena. Komisija zlasti ugotavlja, da poslovni interesi in pogajalska moč ene stranke ne morejo vplivati na protipravnost pogodbe, ki je v nasprotju s členom 81 ES.

2. Presoja Sodišča

- 120 Kot izhaja iz točk od 111 do 113 te sodbe, je Sodišče prve stopnje z zadostno obrazložitvijo, pravilno in brez izkrivljanja dejstev ugotovilo, da so pogodbe o dobavi iz člena 2 sporne odločbe lahko vplivale na trgovino med državami članicami in da je bil njihov namen omejevanje, preprečevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu. Pritožnica zato ne more izpodbijati presoje Sodišča prve stopnje, da so bile določbe navedenih pogodb protipravne.

- 121 Ker pritožnica uveljavlja določene poslovne interese in pogajalsko moč ene stranke navedenih pogodb, je treba navesti, kot je to storil generalni pravobranilec v točkah 229 in 230 sklepnih predlogov, da ti očitki niso bili izrecno uveljavljani pred Sodiščem prve stopnje in jih je zato treba v okviru te pritožbe treba razglasiti za nedopustne (glej v tem smislu sodbi z dne 1. junija 1994 v zadevi Komisija proti Brazzelli Lualdi in drugi, C-136/92 P, Recueil, str. I-1981, točka 59, in z dne 8. julija 1999 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, C-51/92 P, Recueil, str. I-4235, točka 58). Z navedenimi očitki sicer v nobenem primeru ni mogoče uspeti. Nedvomno je presoja skladnosti ravnanja s členom 81(1) ES treba opraviti glede na gospodarske okoliščine (glej v tem smislu sodbi z dne 6. aprila 2006 v zadevi General Motors proti Komisiji, C-551/03 P, ZOdl., str. I-3173, točka 66, in z dne 13. julija 2006 v zadevi Komisija proti Volkswagen, C-74/04 P, ZOdl., str. I-6585, točka 45). Tudi če bi bile trditve pritožnice utemeljene, niso take, da bi z njimi lahko dokazali, da so gospodarske okoliščine izključevale vse možnosti učinkovite konkurence (glej po analogiji sodbo z dne 8. julija 1999 v zadevi Montecatini proti Komisiji, C-235/92 P, Recueil, str. I-4539, točka 127).
- 122 Tudi osmi pritožbeni razlog je tako treba zavrni.

I – Deveti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in pomanjkljiva obrazložitev teže kršitve

1. Trditve strank

- 123 Družba Dalmine zatrjuje, da je težo očitane kršitve treba presojati glede na velikost upoštevne trga, ker je to edino strogo objektivno merilo. Presoja teže kršitve, ki ne bi bila izvedena na podlagi tega objektivnega merila, bi bila nelogična in bi temeljila

na dejavnikih, ki niso določeni v sodni praksi, Uredbi št. 17 in Smernicah o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom člena 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) Pogodbe ESPJ (UL 1998, C 9, str. 3; v nadaljevanju: Smernice o načinu določanja glob). Sodišče prve stopnje naj bi napačno ugotovilo, da je bila velikost zadevnega trga le eden izmed upoštevni dejavnikov za določitev globe.

- 124 Družba Dalmine dalje podaja trditve, ki naj bi dokazale, da Komisija, v nasprotju z ugotovitvijo Sodišča prve stopnje, ni upoštevala meril, ki so določena v Smernicah o načinu določanja glob, namreč narave kršitve, dejanskega vpliva na trg in velikosti upoštevnege geografskega trga. Iz tega sklepa, da domnevne kršitve ni mogoče opredeliti kot „zelo resno kršitev“. Sodišče prve stopnje naj, med drugim, ne bi pravilno obrazložilo te razvrstitve. Seznanilo naj bi se le s presojo Komisije, ne da bi se izreklo o njeni ustreznosti in utemeljenosti.
- 125 Končno, družba Dalmine očita Sodišču prve stopnje, da ni upoštevalo posamezne velikosti podjetij, na katera je bila naslovljena sporna odločba. Meni, da je v nasprotju z vsemi merili, pravom in pravičnostjo, da ji je naložilo enako sankcijo kot, na primer, družbi Nippon Steel, ki ima znatno višji letni promet od nje. Nesorazmernost globe, ki ji je bila naložena, naj bi izkazovalo tudi dejstvo, da osnovni znesek globe ustreza 16 % prodaje zadevnih proizvodov v letu 1998 na svetovnem trgu, 38 % prodaje na trgu Skupnosti in 95 % ustvarjene prodaje v obdobju ugotovljene kršitve v Nemčiji, Franciji, Italiji in Združenem kraljestvu.
- 126 Komisija najprej opozarja, da je velikost zadevnega trga v skladu s Smernicami o načinu določanja glob le eden izmed dejavnikov, ki jih je treba upoštevati pri presoji teže kršitve.

- 127 Dalje Komisija navaja, da so bila merila, določena v Smernicah, pravilno uporabljena. Zlasti pojasnjuje, da je mogoče omejevalni sporazum zaradi narave kršitve ali ker prizadene znaten del skupnega trga opredeliti kot „zelo resno kršitev“, čeprav zadeva proizvod, katerega prodaja na navedenem trgu ne dosega posebej pomembnega prometa.
- 128 Komisija nazadnje poudarja, da iz Smernic o načinu določanja glob izhaja, da diferenciacija glob glede na promet udeleženih podjetij ne pomeni obveznosti, ampak možnost.

2. Presoja Sodišča

- 129 V skladu z ustaljeno sodno prakso je težo kršitev konkurenčnega prava Skupnosti treba ugotoviti ob upoštevanju velikega števila dejavnikov, kot so okoliščine posameznega primera, njegov kontekst in odvrtačilni učinek glob, in to ne da bi obstajal zavezujoč in dokončen seznam meril, ki jih je treba obvezno upoštevati (zgoraj navedena sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 465, in sodba z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 241).
- 130 Med dejavniki, ki se lahko upoštevajo pri presoji teže kršitev, so ravnanje vsakega izmed podjetij, vloga, ki jo ima vsako izmed podjetij pri izvajanju usklajenega sporazuma, korist, ki so jo lahko imela od tega sporazuma, njihova velikost in vrednost

zadevnega blaga ter nevarnost, ki jo ta vrsta kršitev pomeni za cilje Skupnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi *Musique Diffusion française* in drugi proti Komisiji, točka 129, in *Dansk Rørindustri* in drugi proti Komisiji, točka 242).

- 131 Točka 1 A Smernic o načinu določanja glob določa, da je treba „[p]ri ocenjevanju teže kršitve upoštevati njeno naravo, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko meri, in velikost upoštevnege geografskega trga“.
- 132 Zato je Sodišče prve stopnje, v nasprotju s trditvami pritožnice, v točki 259 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da je velikost zadevnega trga samo eden med upoštevniimi elementi za presojo teže kršitve in določitev globe.
- 133 Dalje je glede navedbe družbe *Dalmine*, da je Sodišče prve stopnje nepravilno in brez zadostne obrazložitve potrdilo uporabo Smernic o načinu določanja glob s strani Komisije in razvrstitev kršitve kot „zelo resne“, treba opozoriti, da ima Komisija široko diskrecijsko pravico in da metoda izračuna, določena v Smernicah o načinu določanja glob, vsebuje različne elemente fleksibilnosti (sodba z dne 29. junija 2006 v zadevi *SGL Carbon* proti Komisiji, C-308/04 P, ZODl., str. I-5977, točki 46 in 47).
- 134 Sodišče ravno tako preveri, ali je Sodišče prve stopnje pravilno presodilo, ali Komisija diskrecijsko pravico uresničuje pravilno (zgoraj navedena sodba *SGL Carbon* proti Komisiji, točka 48).

135 V zvezi s tem je najprej treba ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje v točkah od 263 do 265 izpodbijane sodbe pravilno povzelo uporabo meril, določenih s Smernicami o načinu določanja glob, s strani Komisije:

„263 [...] Komisija [se je] v [točki] 161 [sporne] odločbe oprla predvsem na naravo kršitvenega ravnanja vseh podjetij, da je utemeljila svojo ugotovitev, da je kršitev iz člena 1 [sporne] odločbe ‚zelo resna‘. V zvezi s tem se je sklicevala na visoko protikonkurenčnost in škodljivost sankcioniranega sporazuma o razdelitvi trgov za pravilno delovanje notranjega trga, namerno nezakonitost in na skrivnost in institucionaliziranost sistema, katerega namen je bilo omejevanje konkurence. Komisija je v tej isti [točki] 161 upoštevala tudi dejstvo, da ‚štiri zadevne države članice pomenijo večino porabe OCTG [cevi] in brezšivnih [transportnih cevi] v Skupnosti in gre torej za velik geografski trg‘.

264 Po drugi stani je Komisija v [točki] 160 [obrazložitve] [sporne] odločbe ugotovila, da je bil ‚dejanski vpliv kršitve na trg manjši‘, ker sta posebna proizvoda, ki ju zajema kršitev, to je cevi OCTG standard in transportne cevi ‚projekt‘, pomenila le 19 % porabe v Skupnosti cevi OCTG in brezšivnih transportnih cevi in ker so šivne cevi zaradi tehnološkega napredka lahko pokrivalo del povpraševanja po brezšivnih cevih.

265 Tako je Komisija v [točki] 162 [obrazložitve] [sporne] odločbe potem, ko je to kršitev uvrstila v skupino ‚zelo resnih‘ kršitev na podlagi dejavnikov, ki so našteji v [točki] 161, navedla razmeroma nizko prodano količino zadevnih proizvodov, ki so jo v štirih navedenih državah članicah uresničile naslovnice [sporne] odločbe (73 milijonov EUR letno). To napotilo na velikost prizadetega trga se

ujema z ugotovitvijo o manjšem vplivu kršitve na trg iz [točke 160 obrazložitve] [sporne] odločbe. Komisija se je torej odločila, da bo globo glede na težo določila le na deset milijonov EUR. Smernice o načinu določanja glob pa načeloma za kršitev, ki sodi v to skupino, določajo znesek „najmanj 20 milijonov [EUR]“.

¹³⁶ Iz analize Komisije, kot je bila povzeta zgoraj, izhaja, da je pri določitvi teže kršitve upoštevala tri merila, naštetá v točki 1 A Smernic o načinu določanja glob. Sodišče prve stopnje je zato v točki 260 izpodbijane sodbe pravilno navedlo, „da je Komisija, čeprav se v [sporni] odločbi ni izrecno sklicevala na Smernice, znesek globe, naložene tožeči stranki, kljub temu določila z uporabo metode določanja zneska, ki si jo je sama določila v Smernicah“.

¹³⁷ V točkah od 266 do 271 izpodbijane sodbe je Sodišče prve stopnje preverilo, „ali je opisani pristop Komisije [v točkah od 263 do 265 iste sodbe] glede na trditve družbe Dalmine nezakonit“, in navedlo:

„²⁶⁷ V zvezi s trditvami družbe Dalmine o upoštevnih trgih je treba ugotoviti, da [točki] 35 in 36 [sporne] odločbe pomenita opredelitev zadevnih geografskih trgov, kot bi morali biti v normalnih okoliščinah, če ne bi bilo nedopustnih spozrazumov, katerih namen in učinek sta bila njihova umetna razdelitev. Dalje iz celote [sporne] odločbe, zlasti iz njenih [točk] od 53 do 77 [obrazložitve], izhaja,

da so na vsakem domačem trgu ali v nekaterih primerih na trgu določene svetovne regije ravnanje japonskih in evropskih proizvajalk določala posebna pravila, ki so se razlikovala od trga do trga in so bila rezultat gospodarskih pogajanj znotraj Evropsko-japonskega kluba.

- 268 Tako je treba kot neupoštevne zavrniti trditve družbe Dalmine v zvezi z nizkimi odstotki na svetovnem in evropskem trgu cevi OCTG standard in transportnih cevi ‚projekt‘, ki jih pomeni prodaja osmih naslovnih [sporne] odločbe. Tako je dejstvo, da je bil predmet kršitve iz člena 1 [sporne] odločbe, in vsaj delno tudi njen učinek, da se vsako od navedenih naslovnih izključi iz domačih trgov druge od teh družb, vključno s trgom štirih največjih držav članic Evropske skupnosti glede na porabo jeklenih cevi, kar je v skladu s presojo v [sporni] odločbi ‚zelo resna‘ kršitev.
- 269 V zvezi s tem so trditve družbe Dalmine o nizki prodaji cevi OCTG standard in o pomenu šivnih cevi pri konkuriranju transportnim cevem ‚projekt‘ na njihovem domačem trgu brez pomena, ker je njeno sodelovanje pri kršitvi glede delitve trgov posledica zaveze, da na drugih trgih ne bo prodajala proizvodov, ki so navedeni v [sporni] odločbi. Tako okoliščine, ki jih navaja, niti če bi bile pravno zadostno dokazane, ne bi mogle omajati sprejetega sklepa Komisije o teži kršitve, ki jo je storila družba Dalmine.
- 270 Poudariti je treba tudi, da je Komisija v [točki] 160 [obrazložitev] [sporne] odločbe dejstvo, na katero se sklicuje družba Dalmine, da se kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe nanaša samo na dva posebna proizvoda, to je na cevi OCTG standard in na transportne cevi ‚projekt‘ in ne na vse cevi OCTG in transportne

cevi, izrecno omenila kot dejavnik, ki omejuje konkreten učinek kršitve na trg (glej točko 264 zgoraj). V tej [točki] 160 se Komisija podobno sklicuje na naraščajočo konkurenco šivnih cevi (glej tudi točko 264 zgoraj). Zato je treba ugotoviti, da je Komisija te elemente že upoštevala pri presoji teže kršitve v [sporni] odločbi.

271 Glede na zgoraj navedeno je treba navesti, da v točki 265 zgoraj navedeno zmanjšanje zneska globe, ki je bila glede na težo določena na 50 % najnižjega zneska, ki se običajno naloži za ‚zelo resne‘ kršitve, ustrezno upošteva omejen učinek kršitve na trg v obravnavanem primeru.“

138 Ugotoviti je treba, da se je Sodišče prve stopnje s temi preudarki razumno in skladno izrazilo o bistvenih dejavnikih, sprejetih za presojo teže kršitve, in da je pravno zadostno odgovorilo na trditve družbe Dalmine. V nasprotju s trditvami pritožnice se Sodišče prve stopnje ni le seznanilo s presojo Komisije, ampak je podrobno preučilo vprašanje družbe Dalmine, ali je Komisija pri presoji teže kršitve pravilno ocenila njene učinke na upošteveni trg. Poleg tega je s presojo, da je bila kršitev iz člena 1 sporne odločbe vsekakor „zelo resna“, ker je bil njen namen, in vsaj v določeni meri tudi učinek, vsako izmed osmih naslovnih sporne odločbe izključiti iz domačih trgov preostalih podjetij, Sodišče prve stopnje pravilno poudarilo pomembno težo kršitev razdelitve domačih trgov v Skupnosti.

139 Kot je tudi Sodišče prve stopnje pravilno navedlo, je bil v obravnavanem primeru omejeni vpliv na trg že ustrezno upoštevan, ker je Komisija glede na težo kršitve znesek globe določila le na deset milijonov EUR.

- 140 Pritožnica z zadnjim očitkom v okviru tega pritožbenega razloga Sodišču prve stopnje očita, da ni upoštevalo posameznih velikosti podjetij naslovnikov sporne odločbe.
- 141 Kot je Sodišče prve stopnje že presodilo, Komisija pri določanju višine glob glede na težo in trajanje zadevne kršitve globe ni dolžna določiti na podlagi zneskov, ki temeljijo na prometu zadevnih podjetij. Komisiji je sicer dovoljeno, da upošteva promet zadevnega podjetja, vendar pa temu prometu ni zavezana pripisati nesorazmerne pomembnosti glede na druge elemente presoje (zgoraj navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 255 in 257).
- 142 Točka 1 A, šesti odstavek, Smernic o načinu določanja glob ustreza tej sodni praksi. Določa, da „je lahko v nekaterih primerih potrebno uporabljati ponderje za [določene] zneske [...], da bi upoštevali specifično težo in zato dejanski vpliv kršitve vsakega podjetja na konkurenco, zlasti če obstaja znatno neskladje med velikostjo podjetij, ki zagrešijo kršitve iste vrste“.
- 143 Sodišče prve stopnje je v točki 282 izpodbijane sodbe pravilno navedlo, da iz uporabe izraza „v nekaterih primerih“ in iz besede „zlasti“ v tem odstavku Smernic načinu določanja glob izhaja, da ponderiranje glede na posamezno velikost podjetja ni sistematičen računski korak, ki si ga je določila Komisija, ampak možnost prilagajanja, ki jo lahko izkoristi v zadevah, ko je to potrebno, zlasti glede na okoliščine primera. Ta diskrecijska pravica se sicer kaže tudi v izrazu „je lahko potrebno“, ki se pojavi v istem odstavku.

144 Iz teh preudarkov je Sodišče prve stopnje v točki 283 izpodbijane sodbe pravilno skle-palo, da „si je Komisija pri odločanju za ponderiranje glob glede na velikost podjetja pridržala določen prostor za prosto presojo. Tako Komisija, če se globe naložijo več podjetjem, ki so vpletena v isto kršitev, pri določanju zneska glob ni dolžna zagotoviti, da končni zneski glob izražajo razliko med zadevnimi podjetji glede na njihov celotni promet [...]“

145 Ta presoja je bila toliko bolj primerna, ker so bila vsa podjetja, na katera je bila naslo-vljena sporna odločba, velika, ta okoliščina pa je Komisijo prepričala, da ni določila različnih zneskov glob (glej točko 165 obrazložitve sporne odločbe). V tej zvezi je Sodišče prve stopnje ustrezno ugotovilo:

„284 [...] Družba Dalmine tej presoji nasprotuje in navaja, da je eno od najmanjših podjetij, na katera je naslovljena [sporna] odločba, in da je njen promet v letu 1998 znašal samo 667 milijonov EUR. Ugotoviti je namreč treba, da obstaja znatna razlika v celotnem prometu za vse proizvode med družbo Dalmine in največjo med vsemi obravnavanimi družbami, to je družbo Nippon [Steel Corp.], katere promet v letu 1998 je znašal 13.489 milijonov EUR.

285 Vendar je Komisija v odgovoru na tožbo poudarila, družba Dalmine pa temu ni oporekala, da ta ni niti malo niti srednje veliko podjetje. Priporočilo Komisije 96/280/ES z dne 3. aprila 1996 v zvezi z opredelitvijo malih in srednje velikih podjetij (UL L 107, str. 4), ki je veljalo ob izdaji izpodbijane odločbe, namreč med drugim določa, da morajo taka podjetja zaposlovati manj kot 250 oseb in mora biti njihov letni promet manjši od 40 milijonov EUR ali letna bilanca

ne sme presegati 27 milijonov EUR. V priporočilu Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 v zvezi z opredelitvijo mikro, malih in srednje velikih podjetij (UL L 124, str. 36) sta bila slednja pragova popravljena navzgor, in sicer na 50 oziroma 43 milijonov EUR.

286 Čeprav Sodišču prve stopnje ni znano, koliko je zaposlenih v družbi Dalmine in kolikšna je višina njene letne bilance, je vendarle treba ugotoviti, da je bil promet družbe Dalmine v letu 1998 več kot desetkrat višji od mejnega zneska, ki ga v zvezi s tem merilom Komisija določa v priporočilih. Na podlagi podatkov, ki so bili predloženi Sodišču prve stopnje, je tako treba ugotoviti, da Komisija ni storila napake, ko je v [točki] 165 [obrazložitve] [sporne] odločbe odločila, da so bila vsa podjetja, na katera je bila naslovljena [sporna] odločba, velike družbe.“

¹⁴⁶ Ker pritožnica, da bi dokazala nesorazmernost globe, navaja tudi dejstvo, da njen osnovni znesek ustreza 16 % njene prodaje zadevnih proizvodov na svetovnem trgu leta 1998, 38 % njene prodaje na trgu Skupnosti in 95 % njene ustvarjene prodaje v obdobju ugotovljene kršitve v Nemčiji, Franciji, Italiji in Združenem kraljestvu, je treba opozoriti, da se zgornja meja 10 %, določena v členu 15(2) Uredbe št. 17, nanaša na celotni promet zadevnega podjetja in da velja navedena zgornja meja le za končni znesek naložene globe (zgoraj navedeni sodbi Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 278, in SGL Carbon proti Komisiji, točka 82). Ker družba Dalmine ni oporekala tej ugotovitvi iz točke 287 izpodbijane sodbe, da znesek globe, ki ji je bil naložen v sporni odločbi, to je 10,8 milijona EUR, pomeni le približno 1,62 % njenega svetovnega prometa v letu 1998, ki je znašal 667 milijonov EUR, ne more uveljavljati očitne nesorazmernosti med globo in velikostjo njenega podjetja.

¹⁴⁷ Ker nobenemu očitku pritožnice ni mogoče pritrditi, se deveti pritožbeni razlog zavrne.

J – Deseti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in pomanjkljiva obrazložitev v zvezi s trajanjem kršitve in olajševalnimi okoliščinami

1. Trditve strank

- ¹⁴⁸ Družba Dalmine zatrjuje, da bi se morale upoštevati določene olajševalne okoliščine, kot so nepomembnost in pasivnost njene vloge pri izvrstitvi kršitve iz člena 1 sporne odločbe ter dejstvo, da je kršitev prenehala takoj, ko je posegla Komisija. Čeprav teh okoliščin Komisiji ne bi bilo treba avtomatično upoštevati, bi Komisija morala navesti razloge, zakaj ni na tej podlagi zmanjšala višine globe. Sodišče prve stopnje bi moralo izpostaviti in sankcionirati to neobrazložitev.
- ¹⁴⁹ Iz druge uveljavljane olajševalne okoliščine izhaja, da je bila kršitev, ki jo je storila družba Dalmine, krajša in da je v tej točki izpodbijana sodba protislovna.
- ¹⁵⁰ Nazadnje družba Dalmine uveljavlja kršitev načela enakega obravnavanja, ker njeno sodelovanje v upravnem postopku ni bilo enako ocenjeno kot sodelovanje družbe Vallourec.
- ¹⁵¹ Komisija opozarja, da Sodišče prve stopnje na področju glob izvaja neomejeno pristojnost in da je v tem primeru pravilno uporabilo to pristojnost, ko je v izpodbijani sodbi podrobno navedlo razloge, zakaj ni priznalo olajševalnih okoliščin, ki jih je

uveljavljala družba Dalmine. V zadevnih točkah te sodbe naj bi Sodišče prve stopnje med drugim pravilno ugotovilo, da družba Dalmine s kršitvijo ni prenehala po posegu Komisije in da stopnji sodelovanja družb Dalmine in Vallourec nista bili enaki.

2. Presoja Sodišča

- ¹⁵² Najprej je glede domnevne diskriminacije med družbama Dalmine in Vallourec pri določitvi globe treba opozoriti, da čeprav Sodišču v okviru pritožbe iz razlogov pravičnosti s svojo presojo ni treba nadomestiti presoje Sodišča prve stopnje, ki pri izvajanju svoje neomejene pristojnosti odloča o višini glob, naloženih podjetjem zaradi kršenja prava Skupnosti, nasprotno izvajanje take pristojnosti ob določitvi višine glob ne sme privedi do diskriminacije med podjetji, ki so sodelovala pri sporazumu ali usklajenemu ravnanju v nasprotju s členom 81(1) ES (sodba z dne 16. novembra 2000 v zadevi Sarrió proti Komisiji, C-291/98 P, Recueil, str. I-9991, točki 96 in 97, in zgoraj navedena sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 617).
- ¹⁵³ V pritožbi pa je treba navesti pravne trditve, ki na poseben način utemeljujejo pritožbeni razlog kršitve načela enakega obravnavanja, v nasprotnem primeru je ta razlog nedopusten (zgoraj navedena sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 618).
- ¹⁵⁴ V obravnavanem primeru, kot je bilo opozorjeno v točki 19 te sodbe, je Komisija znesek globe, ki jo je naložila družbi Vallourec, zmanjšala za 40 %, znesek globe, ki jo je naložila družbi Dalmine, pa za 20 %, da bi upoštevala dejstvo, da sta ti družbi med upravnim postopkom sodelovali s Komisijo.

155 Ker pritožnica oporeka presoji Sodišča prve stopnje iz točke 344 izpodbijane sodbe, da „[...] čeprav je Komisija lahko uporabila odgovore družbe Dalmine na postavljena vprašanja, pomenijo samo potrditev, in to manj natančno in neposredno, določenih podatkov, ki jih je z izjavami g. Verluce Komisija že prejela od družbe Vallourec“, je treba ugotoviti, da so njene trditve dejanske in jih je torej treba zavrniti kot nedopustne. Sodišču torej v okviru te pritožbe ni treba preveriti ugotovitve Sodišča prve stopnje iz točke 345 izpodbijane sodbe, da „podatki, ki jih je družba Dalmine dala Komisiji pred [obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah], niso primerljivi s tistimi, ki jih je dala družba Vallourec in ne zadostujejo za upravičenje zmanjšanja globe, ki je bila naložena družbi Dalmine, za več kot 20 %, ki ji je bilo priznано, ker ni izpodbijala dejanskega stanja. Čeprav je dejstvo, da ni izpodbijala dejanskega stanja, močno olajšalo delo Komisiji, to ne velja za podatke, ki jih je družba Dalmine predložila pred izdajo [obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah]“.

156 Glede trditve pritožnice o svoji nepomembni in pasivni vlogi pri izvršitvi kršitve, ugotovljene v členu 1 sporne odločbe, je Sodišče prve stopnje v točki 327 izpodbijane sodbe napotilo na analizo, izvedeno v točkah od 280 do 297 iste sodbe, v skladu s katero je zlasti

„288 [...] treba [...] opozoriti, da je trditev družbe Dalmine o majhnem pomenu prodaje cevi OCTG standard in o pomenu šivnih cevi za konkuriranje transportnim cevem ‚projekt‘ na njenem domačem trgu nepomembna, ker je njeno sodelovanje pri kršitvi, ki jo tvori sporazum o razdelitvi trgov, pripeljalo do tega, da se je zavezala, da zadevnih proizvodov ne bo prodajala na drugih trgih [...] Tako tudi če bi bile okoliščine, na katere se sklicuje, dokazane pravno zadostno, to ne more omajati ugotovitve Komisije v zvezi s težo kršitve, ki jo je storila družba Dalmine.“

[...]

- 290 Ker je družba Dalmine edina italijanska članica Evropsko-japonskega kluba, je treba ugotoviti, da je njeno sodelovanje pri tem sporazumu zadoščalo za to, da se njegovo geografsko področje uporabe razširi na ozemlje ene države članice Skupnosti. Zato je treba ugotoviti, da njeno sodelovanje pri kršitvi ni imelo zanemarljivega vpliva na trg Skupnosti. Ta okoliščina je namreč mnogo bolj upoštevana pri presoji dejanskega vpliva sodelovanja družbe Dalmine pri kršitvi iz člena 1 [sporne] odločbe na trge proizvodov, navedenih v tem členu, kot pa preprosta primerjava skupnega prometa vsakega od podjetij.

[...]

- 294 Podobno je treba glede trditve, da je imela družba Dalmine pasivno vlogo pri omejevalnem sporazumu in da naj bi ravnanje pomenilo olajševalno okoliščino v skladu s prvo alineo točke 3 Smernic o načinu določanja glob, poudariti, da ta družba ni zanikala sodelovanja pri sestankih Evropsko-japonskega kluba [...]

- 295 V obravnavanem primeru družba Dalmine niti ne zatrjuje, da je na sestankih Evropsko-japonskega kluba sodelovala manj redno kot druge članice tega kluba, kar bi [...] morebiti lahko upravičilo zmanjšanje globe v njeno korist. Ne

zatrjuje niti posebnih okoliščin ali dokazov, ki bi lahko izkazali, da je bil njen odnos na teh sestankih povsem pasiven ali posnemovalen. Nasprotno, kot je bilo navedeno v točki 290 zgoraj, je bil italijanski trg vključen v sporazum o razdelitvi trgov samo zaradi njene prisotnosti v Evropsko-japonskem klubu [...]“

- ¹⁵⁷ Ker pri tej analizi pravo ni bilo napačno uporabljeno, je Sodišče prve stopnje pravilno menilo, da družba Dalmine pri izvršitvi kršitve iz člena 1 sporne odločbe ni imela niti nepomembne niti izključno pasivne ali posnemovalne vloge ter da v tej zvezi torej ni bilo mogoče sprejeti nobene olajševalne okoliščine.
- ¹⁵⁸ Končno, glede domnevnega prenehanja kršitve po prvih posegih Komisije, je Sodišče prve stopnje v točkah 328 in 329 izpodbijane sodbe pravilno navedlo, „da lahko ‚prenehanje kršitev takoj, ko poseže Komisija‘, ki je navedeno v točki 3 Smernic o načinu določanja glob, olajševalna okoliščina samo, če obstajajo razlogi za domnevo, da so navedeni posegi spodbudili zadevna podjetja, da prenehajo svoja protikonkurenčna ravnanja“ in „da zmanjšanja zneska globe na tej podlagi ni mogoče uporabiti v primeru, kadar je kršitev prenehala že pred datumom prvih posegov Komisije ali kadar so se ta podjetja že pred tem datumom trdno odločila, da kršitev prenehajo“.
- ¹⁵⁹ V obravnavanem primeru, kot je bilo pojasnjeno v točki 6 te sodbe, se je Komisija novembra 1994 odločila začeti preiskavo in prve preiskave izvedla decembra 1994.

- 160 Sodišče prve stopnje je v točkah 331 in 332 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je kršitev, za katero je bila družbi Dalmine odrejena globa, to je kršitev iz člena 1 sporne odločbe, prenehala ali se je vsaj končevala, ko je Komisija opravila preiskave 1 in 2. decembra 1994. Zato je pravilno sklepala, da to prenehanje ne more pomeniti olajševalne okoliščine za določitev zneska globe.
- 161 Iz vsega navedenega izhaja, da je deseti pritožbeni razlog treba zavrni.
- 162 Ker nobenega od pritožbenih razlogov, ki jih je uveljavljala družba Dalmine, ni bilo mogoče sprejeti, je njeno pritožbo treba zavrni.

V – Stroški

- 163 V skladu s členom 122, prvi odstavek, Poslovnika Sodišče odloči tudi o stroških, če pritožba ni utemeljena. V skladu s členom 69(2) Poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 118 tega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili priglašeni. Ker je Komisija predlagala, naj se družbi Dalmine naloži plačilo stroškov, in ker ta s pritožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Dalmine SpA se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi